

III. KRONIKA – CHRONICLE

ROBERT T. TOMCZAK*

SPRAWOZDANIE Z KONFERENCJI NAUKOWEJ „KONFRONTACJE GRZYBOWSKIE – PIASTOWSKIE DZIEJE NA ŚRODKOWOEUROPEJSKIM TLE. SPOŁECZNOŚCI PRZEDPAŃSTWOWE W EUROPIE ŚRODKOWEJ”, POZNAŃ, 30 VI – 1 VII 2021 ROKU

Czwarta odsłona cyklu międzynarodowych konferencji organizowanych przez Wydział Archeologii i Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz Rezerwat Archeologiczny Gród w Grzybowie (oddział Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy) odbyła się w Poznaniu (Aula im. Gerarda Labudy w budynku Collegium Historicum) w dniach 30 czerwca – 1 lipca 2021 roku (w formie hybrydowej). Tematyka konferencji dotyczyła przede wszystkim problematyki funkcjonowania społeczności zamieszkujących teren Europy Środkowej w okresie poprzedzającym formowanie się wczesnych państw.

Po otwarciu konferencji przez mgr. Jacka Wrzesińskiego oraz prof. dr. hab. Józefa Dobosza, słowo wstępne do zebranych skierował dr hab. Marcin Danielewski, który podkreślił, że spotkanie będzie w dużym stopniu poświęcone problematyce początków państwa piastowskiego w szerokim kontekście badań historycznych i archeologicznych w Europie Środkowej. Pierwszego dnia dyskutanci (Piotr Boroń, Krzysztof Fokt, Przemysław Urbańczyk, Ivo Štefan, Krzysztof Witczak i Zbigniew Dalewski) skupili się głównie na kwestii sposobu organizacji wczesnych społeczeństw tej części Europy, przede wszystkim w kontekście ponad 100-letniej dyskusji historiografii nad definicją plemienia oraz możliwymi sposobami wyróżniania i opisywania owych społeczności przedpaństwowych na gruncie archeologii, historii, językoznawstwa i antropologii. Swoje referaty wygłosili Michał Brzostowicz (*Problematyka okresu plemiennego na ziemiach polskich w świetle badań archeologicznych*), Aleksandr Musin (*Wczesnośredniowieczne wspólnoty Europy Wschodniej między mitem plemiennym, pamięcią kolektywną a realiami kulturowymi*), Nad'a Profantová, Martin Profant (*Češi, česká knížata, kmeny? v Čechách, a co*

* ORCID: 0000-0001-9377-8505, Wydział Historii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 7, 61-614 Poznań, robert.tomczak@amu.edu.pl.

s nimi) i Piotr Pranke (*Gens, familia, Il, oymak, adshnas i kabila: Organizacja społeczno-polityczna i systemy organizacji władzy w obrębie społeczności przedpaństwowych*).

Drugi dzień obrad poświęcono próbom uchwycenia życia owych społeczeństw w różnych wymiarach: politycznym, gospodarczym i kulturowym. Swoje wystąpienia wygłosili kolejno Leszek Słupecki (*Systemy władzy we wczesnych protopaństwach i państwach epoki wczesnego średniowiecza jako struktury „rodzinne”*), Zbigniew Robak (*Środkowe Poniżrze jako centrum struktur plemiennych zachodniej Słowacji w okresie przedwielkomorawskim i wielkomorawskim*), Stanisław Rosik (*W przedśionkach monoteizmu? Pytanie o monolatrię w kulcie i wierzeniach nadbałtyckich Słowian XI-XII wieku*), Jan Hasil (*Chebsko: k otázce regionalizace a transverzalite v západoslovanském prostředí v raném středověku*) oraz Krzysztof Jaworski (*Gołęszyce, Ślężanie, Dziadoszanie i inni. O otwieraniu się na zewnątrz mieszkańców górnego i środkowego dorzecza Odry w XI i na początku X wieku*).

Oprócz referatów konferencyjnych, uczestnicy, zaproszeni dyskutanci i goście mieli możliwość wziąć udział (pierwszego dnia obrad) w uroczystości wręczenia Nagrody Lednickiego Orła Piastowskiego. Nagroda ta przyznawana jest raz w roku przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych i upowszechniania wiedzy o roli dynastii piastowskiej w historii Polski i Europy oraz ochrony piastowskiego dziedzictwa kulturowego. Trzynastym laureatem tej prestiżowej nagrody został prof. dr hab. Przemysław Urbańczyk.

Całość obrad podsumował prof. dr hab. Roman Michałowski, który podkreślił, że konferencja okazała się udanym przedsięwzięciem naukowym. Na pochwałę zasługuje nie tylko wysoki poziom referatów oraz ekspercki charakter paneli dyskusyjnych, ale także świetna organizacja. Komitet organizacyjny (Józef Dobosz, Hanna Kóčka-Krenz, Andrzej Michałowski, Andrzej Marek Wyrwa, Marcin Danielewski, Marzena Matla, Robert T. Tomczak, Jacek Wrzesiński, Anna Wrzesińska) wykonał wyjątkową pracę, i to przy zaangażowaniu, które miało zdecydowanie nieprzeciętny charakter. Wypada wyrazić życzenie, aby kolejne spotkanie z cyklu międzynarodowych konferencji „Konfrontacje Grzybowski” okazało się również dużym sukcesem.